

IN MEMORIAM





## DR. IBRAHIM KEMURA (1935.-2003.)

U Sarajevu je, 16. marta ove godine na ahiret preselio dr. Ibrahim Kemura, istaknuti bosanskohercegovački historičar, naučni savjetnik Instituta za istoriju i dugogodišnji tehnički urednik "Priloga", godišnjaka ovog Instituta. Dr. Kemura je otišao dostojanstveno, u svojim posljednjim danima darujući javnost, i naučnu i laičku, vrijednom sintezom čiju promociju nije dočekao. *Značaj i uloga Narodne uzdanice u društvenom životu Bošnjaka (1923-1945)* je studija kojom je dr. Ibrahim Kemura u izvjesnom smislu ispunio svoju istraživačku namjeru i zaokružio svoje historičarsko djelo za koje danas, nažalost, znamo da je time i zaključeno. Smrt dr. Kemure stvorila je u bosanskohercegovačkoj historiografskoj sredini naučnu, ali i ljudsku prazninu koju u doglednoj budućnosti neće biti moguće popuniti.

Rođen je 1935. godine u Sarajevu, gdje je prošao sve nivoe obrazovanja. Studij je okončao 1964. godine, nakon čega se zaposlio na mjestu bibliotekara u Gazi Husrevbegovoj biblioteci u Sarajevu. Od tada pa sve do kraja života on je bogato i raznovrsno prisutan u naučnom životu u oblasti bosanskohercegovačke historije. Sa već značajnim naučno-bibliografskim opusom zapošljava se 1976. godine u Institutu za istoriju u Sarajevu, gdje je do penzioniranja 31.12.2002. godine prošao sve nivoe stjecanja stručnog i naučnog zvanja, od asistenta do naučnog savjetnika.

Odan koncepciji bosanskohercegovačke historiografije na kojoj je počivalo obrazovanje koje je stekao, budući naučnik širokih uvida i temeljnih znanja, Ibrahim Kemura se sigurno kretao svim prostorima tradicionalne historijske nauke, ali će ključno područje njegovog naučnog interesovanja biti vrijeme između dva svjetska rata. Njegov kraći rad *Proglas muslimanske akademske omladine u Beču od 1907. god.* je otvorio vrata slabo istražene problematike bošnjačkih kulturno-prosvjetnih društava za čiju je nepatvorenu svježinu i značaj pokazao krajnje istančan sluh. To je rezultiralo brojnim radovima objavljivanim u različitim časopisima, među kojima su *Prilozi* Instituta za istoriju, *Pregled*, *Glasnik arhiva i Društva arhivskih radnika Bosne i Hercegovine*, *Anali Gazi Husrev-begove biblioteke*, *Opredjeljenje*, *Narodni almanah Prosvjeta*, *Hercegovina*, *Odjek*,...

Monografija pod nazivom *Uloga 'Gajreta' u društvenom životu Muslimana Bosne i Hercegovine (1903-1941)* predstavlja krunu naučnog opusa ovog čovjeka kojeg će se posebno pamtiti po njegovom duhu sarajevske gradske elite, prodornoj moći za-

pažanja, smislu za skladnu sintezu i odnjegovanom stilu jasnog kazivanja. Raniji kraći prilozi u kojima je sistematski istražio i naučno obradio pojedine segmente problematike vezane za "Gajret", našli su mjesta, između ostalog, i u *Enciklopediji Jugoslavije*, no, tek pomenutom monografijom koja se pojavila 1986. godine, Ibrahim Kemura zaokružuje sliku specifičnosti historijskog, ekonomskog, političkog, kulturnog i duhovnog života Bošnjaka u periodu trajanja "Gajreta". Osnivanjem prvog kulturno-prosvjetnog društva Bošnjaka "Gajret" i pokretanjem časopisa "Behar" počinje kulturni pokret bosanskih muslimana u razvijanju svijesti o njihovom porijeklu, posebnosti i tekovinama.

Neodvojivost funkcije "Gajreta" od uloge drugih kulturno-prosvjetnih i sportskih društava koja su, uz "Gajret", u prvim decenijama 20. vijeka radila na kulturno-prosvjetnom i društvenom uzdizanju Bošnjaka, očita je bila kroz često aktueliziranje spajanja ili zajedničkog rada "Gajreta" i "Narodne uzdanice". Dr. Kemura je istraživao relevantne činjenice vezane za programsku orijentaciju ovih društava, socijalno-klasne strukture i političku orijentacije njihovog vodstva, političku opredijeljenost Bošnjaka uopće te težnje za jedinstvom i zajedničkim uspješnijim kulturno-prosvjetnim radom. Rezultat ovih istraživanja bili su radovi *Pokušaji ujedinjenja muslimanskih kulturno-prosvjetnih društava 'Gajreta' i 'Narodne uzdanice' između dva rata, Muslimansko kulturno-prosvjetno društvo 'Narodna uzdanica' u uslovima šestojanuarske diktature, Neki aspekti djelovanja muslimanske marksistički orijentisane omladine u 'Narodnoj uzdanici' u Zagrebu (1935-1941, Muslimanska kulturno-prosvjetna društva do 1918., Osnivanje 'Narodne uzdanice', Organizaciona struktura društva 'Narodna uzdanica', itd.*

Na Naučnom skupu "Dani Reis-ul-uleme h. M. Džemaludina ef. Čauševića", održanom u Bosanskoj Krupi, u samo predvečerje rata 1992. godine, dr. Kemura je referatom *Reis-ul-ulema Džemaludin ef. Čaušević i Kongres Muslimana intelektualaca u Sarajevu 1928. godine* naučno analizirao ulogu reisa u pripremanju i održavanju Kongresa intelektualaca 1928. godine te značaj Kongresa u okupljanju svih intelektualaca muslimana bez obzira na političku i nacionalnu opredijeljenost.

Ovim i svim drugim radovima dr. Ibrahim Kemura je pristupao temeljito, što mu je, pored nesumnjivog stručnog autoriteta, pribavljalo i nepodijeljeno uvažavanje među kolegama za koje je njegova smrt istinski gubitak. ■

Ramiza Smajić